

Vlaams
Parlement

ingediend op **689** (2020-2021) – Nr. 1
15 maart 2021 (2020-2021)

Verslag van het verzoekschrift

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Katrien Schryvers

over het groeipakket voor kinderen
in nieuw samengestelde gezinnen

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Lorin Parys, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;

Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;

Maike De Rudder, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;

Ann De Martelaer, Jeremie Vaneeckhout;

Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Piet De Bruyn, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;

Gweny De Vroe, Sihame El Kaouakibi;

Johan Danen, Celia Groothedde;

Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

1. Procedure.....	3
2. Inhoud van het verzoekschrift.....	4
3. Bespreking	4
4. Conclusie	5
Bijlage: Antwoord van de Vlaamse Regering.....	7

1. Procedure

Op 3 januari 2020 werd een verzoekschrift ingediend over het groeipakket voor kinderen in nieuw samengestelde gezinnen (verzoekschrift nr. 8 (2019-2020)).

Het verzoekschrift werd ontvankelijk verklaard op 29 januari 2020 en voor verdere behandeling verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding.

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak het verzoekschrift een eerste maal op 11 februari 2020 en besliste Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, om uitleg te vragen over dit verzoekschrift.

Op 9 maart 2021 werd het verzoekschrift opnieuw toegevoegd aan de agenda van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding. De commissie had inmiddels op 19 januari 2021 van Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, een antwoord ontvangen op dit verzoekschrift.

2. Inhoud van het verzoekschrift

De verzoekers klagen een volgens hen onrechtvaardig effect aan van het groeipakket sinds 1 januari 2019. De moeder heeft twee kinderen bij haar eerste partner, van wie ze uit de echt is gescheiden. Ze heeft een derde kind met een nieuwe partner. Alle kinderen zijn voor 1 januari 2019 geboren. De helft van de kinderbijslag voor de twee oudste kinderen moet de moeder doorstorten naar de eerste partner wegens een week-weekregeling vastgelegd in de echtscheidingsakte. Bij de overgang van de kinderbijslag naar het groeipakket werden de bedragen per kind vastgeklemd en omgekeerd (het hoogste bedrag voor het oudste kind en het laagste voor het jongste). Vanaf de samenvoeging van alle kinderen bij dezelfde uitbetalingsinstelling (oktober 2019) ontvangen het eerste en tweede kind opmerkelijk meer en het derde kind opmerkelijk minder groeipakket dan voorheen. De ex-partner ontvangt daardoor meer hoewel zijn gezinssituatie niet gewijzigd is. De vader van het derde kind, zijn eerste kind, wordt daardoor financieel gestraft.

De verzoekers vragen deze anomalie weg te werken in het decreet zodat ze als nieuw samengesteld gezin niet genoodzaakt zijn (kostelijke) gerechtelijke stappen te zetten. Ook de Vlaamse Ombudsdienst heeft deze klacht van de verzoekers ontvangen maar liet weten dat ze in deze kwestie niet veel kon betekenen. De regelgeving wordt correct toegepast maar het decreet houdt in de overgangsmaatregelen geen rekening met de situatie van nieuw samengestelde gezinnen, waarvan de geschetste situatie het gevolg is.

3. Bespreking

Ann De Martelaer zegt dat het antwoord van de Vlaamse Regering nog ingewikkelder is dan de complexe situatie beschreven in het verzoekschrift. De indieners van het verzoekschrift zullen niet opgezet zijn met het antwoord. Ex-partners moeten – omdat ze inmiddels een nieuw gezin zijn gestart – met elkaar onderhandelen over de verdeling van het groeipakket. De wijze waarop kinderen worden samengevoegd en de manier waarop de rangorde wordt bepaald bij nieuw samengestelde gezinnen is evident in de ogen van de juristen die de regeling bedacht hebben maar niet in die van de betrokken ouders. *Ann De Martelaer* had haar hoop gesteld op een betere oplossing.

Hannes Anaf heeft al meerdere klachten gehoord over het omkeren en vastklikken van de rangen bij de overgang op het groeipakket. In zijn antwoord geeft minister

Wouter Beke aan dat het systeem voor wrevel zorgt omdat het niet altijd is aangepast aan nieuwe gezinsvormen. Hij suggereert hieraan aandacht te besteden en dit mogelijks op te lossen tijdens de bespreking van de evaluatie van het groeipakket (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 673/1). Ex-partners aanmoedigen om dit onderling op te lossen en eventueel naar de familierechtbank te stappen is niet de beste oplossing, al twijfelt de spreker of er hiervoor een goede oplossing is.

Immanuel De Reuse heeft bedenkingen bij de suggestie om naar de familierechtbank te trekken. Dat de aangehaalde problemen doorgaans rijzen in discussies over onderhoudsgeld compliceert de zaak bijkomend. Hij stelt voor dit grondig te bekijken tijdens de evaluatie van het groeipakket. Aangezien het groeipakket nog maar van kracht is sinds 1 januari 2019 zal dit probleem niet onmiddellijk verdwijnen.

Katrien Schryvers zegt dat het grote aantal verschillende gevallen dit probleem zo ingewikkeld maakt. Ze verwijst naar de evaluatie van het groeipakket. Een oplossing voorstellen voor dit specifieke verzoekschrift leidt mogelijks tot problemen in andere situaties.

Koen Daniëls is het met Ann De Martelaer eens dat het om een complexe situatie gaat. Enerzijds wordt het groeipakket vergeleken met het oude systeem (dat ook met complexe en wijzigende rangen werkte) en anderzijds gaat het om een nieuw samengesteld gezin. Aangezien vrijwel elk nieuw samengesteld gezin uniek is, is het niet voor de hand liggend om dat met één enkele decretale regeling op te lossen. Het antwoord van minister Wouter Beke doet de verzoekers mogelijks geen genoegen, maar geeft wel de correcte uitleg. Ook hij raadt aan hier aandacht aan te besteden tijdens de bespreking van de evaluatie van het groeipakket.

4. Conclusie

Gezien de timing stelt *Stefaan Sintobin*, commissievoorzitter, voor niet te wachten op de bespreking van de evaluatie van het groeipakket en het antwoord van de Vlaamse Regering samen met het verslag van de bespreking aan de verzoekers te bezorgen. Hij roept tegelijk op hierover grondig van gedachten te wisselen tijdens de evaluatie van het groeipakket. De aanwezige commissieleden stemmen daarmee in.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Katrien SCHRYVERS,
verslaggever

BIJLAGE:

Antwoord van de Vlaamse Regering

Vlaamse Regering

Kabinet van de Vlaamse minister van
Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding
Koning Albert II-laan 35 bus 90
1030 BRUSSEL
T 02 552 64 00
F 02 552 64 01
kabinet.beke@vlaanderen.be
www.vlaanderen.be

Vlaams Parlement

Commissie Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding

T.a.v. de heer Stefaan Sintobin
Voorzitter
1011 Brussel

uw bericht van uw kenmerk

vragen naar/e-mail

David Vits
david.vits@vlaanderen.be

ons kenmerk bijlagen

verzoekschrift 8

telefoonnummer

02/552.64.00

datum

19 JAN 2021

Betreft: Verzoekschrift 8 Groeipakket voor kinderen in nieuw samengestelde gezinnen

Geachte heer de Commissievoorzitter,

Op 27 januari 2020 diende de verzoeker bij de voorzitter van het Vlaams Parlement een verzoekschrift in om het Groeipakket voor kinderen in nieuw samengestelde gezinnen te laten aanpassen. Meer specifiek vraagt de verzoeker om de bepaling te wijzigen in artikel 210, §2 omtrent de omkering van de rangen in het decreet tot regeling van de toelagen in het gezinsbeleid (decreet van 27 april 2018).

Met de invoering van het Groeipakket is ervoor gekozen om de huidige gezinnen zo maximaal mogelijk verworven rechten te garanderen. Alle gezinnen met kinderen geboren voor 1 januari 2019 behouden het recht op hun basiskinderbijslag via het oude systeem. Dit is een overgangsregeling die de zekerheid biedt dat de bedragen die het gezin ontving onder toepassing van de federale kinderbijslagregeling worden behouden met inbegrip van leeftijdsbijslagen en rangorde. Deze basisbedragen zijn 93,93 (rang 1), 173,80 (rang 2) en 259,49 (rang 3) euro. De verzoeker ontvangt, op gezinsniveau gezien – op niveau van de bijslagtrekkende – deze bedragen nog steeds.

Verworven rechten garanderen betekent ook dat de oude regeling zoveel mogelijk wordt overgenomen en dat de uitstroom uit de kinderbijslag dezelfde

gevolgen heeft als in het oude systeem, namelijk dat de hoogste rangbedragen als eerste uitstromen. Onder de Algemene Kinderbijslagwet (AKBW) was het immers zo dat wanneer het recht voor een kind eindigde (bv. wanneer het begint te werken) of een kind het gezin verliet (bv. wanneer het alleen gaat wonen), de rangen van de andere kinderen opschoven. Concreet: in een gezin met 3 kinderen waar rang 1, 2 en 3 betaald werd, werd onder de AKBW, als er een kind geen recht meer had, om het even welke rang dit kind ontving, nog slechts rang 1 en 2 uitbetaald. De hoogste rang, en dus ook het hoogste bedrag, viel dus weg.

Met de invoering van het Groeipakket is er een vast basisbedrag per kind ingevoerd, en werd de rangorde vanaf 1 januari 2019 bevroren voor kinderen die reeds kinderbijslag ontvingen onder de AKBW. Dit omwille van de complexiteit die de rangorde teweegbracht in het federale systeem. Deze “bevroering” moet in die zin begrepen worden dat wanneer, na de inwerkingtreding van het decreet, de samenstelling van dit gezin – zoals gevormd op 31 december 2018 - wijzigt, deze wijziging geen invloed (meer) heeft op het bedrag van de kinderbijslag waar het kind recht op zal geven. Op die manier heeft elk kind, zowel kinderen geboren voor 2019 als kinderen geboren vanaf 2019, een ‘vast bedrag’.

De complexiteit van de rangen illustreert zich o.a. in de mogelijkheid tot ‘groepering’ onder de AKBW. Nieuw-samengestelde gezinnen, met bijvoorbeeld partners die elk al kinderen hadden uit een vorige relatie, konden hun kinderen groeperen op hun gezamenlijk adres, zodat de rangen ook stegen. Als beide partners bv. elk 2 kinderen hadden, voor wie ze dus elk rang 1 en 2 kregen, dan kon dit rang 1, 2, 3 en 3 worden als ze allebei bijslagtrekkende waren voor hun kinderen. Als deze partners nadien opnieuw uit elkaar gingen, vervielen de hoge rangen en kregen ze elk voor hun beide kinderen opnieuw rang 1 en 2.

Voor een nieuw samengesteld gezin waar enkel de moeder al bv. 2 kinderen had, en er een gezamenlijk kindje bijkomt, kreeg dit nieuwe kindje automatisch rang 3. Voor eenzelfde samengesteld gezin waar enkel de vader al bv. 2 kinderen had (en zijn ex-vrouw de bijslagtrekkende was voor deze 2 kinderen,) en er eveneens een nieuw kindje bij kwam, kreeg dit nieuwe kindje automatisch ‘maar’ rang 1. Terwijl er in beide gevallen sprake is van 3 kinderen in het nieuw-samengestelde gezin. De verzoeker bevindt zich in het geval waar haar 3^e kindje automatisch rang 3 heeft gekregen onder de AKBW, omdat zij bijslagtrekkende is voor alle 3 de kinderen. Dit betekent dus ook dat deze dossiers gelinkt zijn en invloed kunnen hebben op elkaar.

Onder de AKBW was het recht verbonden aan het socio-professioneel statuut van de ouders en diende minstens één van beide ouders tewerkgesteld of daarmee gelijkgesteld te zijn. Men keek in eerste instantie naar de activiteit van de vader. Een moeder met kinderen van verschillende vaders kon daardoor dossiers hebben bij verschillende uitbetalingsactoren. Sinds de invoering van het Groeipakket is het socio-professioneel statuut losgekoppeld en vertrekken we vanuit het recht van het kind. Dit gaf de sector de kans om een administratieve vereenvoudiging door te voeren en de dossiers van een bijslagtrekkende die verspreid waren over de verschillende uitbetalingsactoren samen te voegen bij één uitbetalingsactor. Dit om een betere dienstverlening te kunnen geven aan de gezinnen.

Dit is dus ook gebeurd in het geval van de verzoeker. Zoals de verzoeker aangeeft, waren op 1 januari 2019 enkel de rangen omgekeerd van haar oudste kinderen, omdat haar jongste kind een andere uitbetalingsactor had. In het ideale geval moest deze omkering en samenvoeging van de dossiers in 1 beweging zijn gebeurd, zodat de dossiers al vanaf 1 januari 2019 correct stonden, en er geen verschuivingen in rang meer moesten in rekening worden genomen. Maar doordat de overheveling van de kinderbijslag naar Vlaanderen een enorm grote transitie was, is ervoor gekozen om de samenvoeging van de dossiers in de loop van 2019 in orde te brengen, omdat dit niet haalbaar was tegen 1 januari 2019.

Het omkeren van de rangen is dus op zich een technische aangelegenheid, die de verworven rechten respecteert. Het gezin ontvangt verder hetzelfde bedrag als voor de transitie en tegelijkertijd zorgt deze omkering ervoor dat net zoals onder de vroegere kinderbijslagregeling de hoogste rangbedragen als eerste uitstromen wanneer een kind niet langer recht heeft op kinderbijslag of het gezin verlaat.

In het geval van de verzoeker zou het niet correct zijn om de omkering niet te laten gebeuren op basis van de 3 kinderen samen, waardoor het jongste kind nu dus het laagste bedrag krijgt, maar het totaalbedrag aan gezinsbijslag wel hetzelfde blijft. Immers, als enkel de rangen van de 2 oudste kinderen zouden omgewisseld worden, en het jongste kind rang 3 zou behouden, want vastgeklit, dan zou dit betekenen dat het jongste kind het bedrag van rang 3 zou blijven krijgen totdat het geen recht meer heeft op het Groeipakket, en dus ook nog als de 2 oudere kinderen al geen recht meer hebben op de gezinsbijslagen. Dit is in strijd met hoe de AKBW vroeger werd toegepast enerzijds, en discriminerend naar andere gezinnen en kinderen toe anderzijds waar de toepassing van de rangen wel correct is gebeurd. De omkering van de rangen op zich is dus geen anomalie.

Onder de AKBW zou het jongste kind eerst teruggevallen zijn van rang 3 naar rang 2, als één van de oudere kinderen geen recht meer had op gezinsbijslagen. Dit is dus ongeacht of het kinderen zijn van dezelfde vader of niet. En het jongste kind zou tenslotte zijn teruggevallen op rang 1 als het andere oudere kind ook geen recht meer had op gezinsbijslagen.

Tot slot, mocht er geen sprake geweest zijn van groepering van de kinderen rond de bijslagtrekkende, omdat er sprake is van 2 verschillende vaders, dan zouden de 2 oudste kinderen rang 1 en 2 ontvangen hebben, en het jongste kind rang 1. Dit totaalbedrag zou dus lager gelegen hebben, dan wat de verzoeker vandaag ontvangt.

Niettegenstaande we ervan overtuigd blijven dat de verworven rechten zo goed mogelijk worden gegarandeerd, is het door de grote diversiteit aan gezinsvormen niet mogelijk om de omkering van de rangen door te voeren zonder dat dit enig ongewenst effect heeft. Specifiek bij nieuw samengestelde gezinnen, waar er een vonnis is waarin afspraken zijn gemaakt rond verdeling van de gezinsbijslagen, kan

dit tot vragen leiden. En het feit dat er eerst een omkering van de rangen is gebeurd binnen de dossiers van een uitbetalingsactor, en in tweede instantie pas een samenvoeging van dossiers van verschillende uitbetalingsactoren is gebeurd, met mogelijk opnieuw wijzigingen qua bedragen vastgeklikt aan het kind, creëert begrijpelijk wrevel en overlast bij de verzoeker.

Maar de verzoeker zal mogelijk wel begrijpen dat de decreetgever geen regeling kan invoeren die voor iedere individueel gezin past, gezien het feit dat er ook vonnissen kunnen zijn, waar we geen decretale regeling voor kunnen treffen. De verzoeker blijft hetzelfde bedrag aan gezinsbijslagen ontvangen voor de 3 kinderen samen en we gaan ervan uit dat de verzoeker de nodige afspraken kan maken om ervoor te zorgen dat ongewenste effecten opgelost geraken in het belang van de kinderen.

Indien dit niet lukt, indien de ouders er samen niet uit geraken en er zich onoverkomelijke problemen stellen, dan kan een familierechter de nodige bepalingen opleggen. We hopen echter dat dit niet nodig zal zijn.

Met vriendelijke groeten,

Wouter Beke
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding